

4. Словник юридичних термінів : [навч.-наук. вид.] / Уклад. : А. П. Мозоль, Н. І. Мозоль, Л. Г. Юрковська. – К. : МП Леся, 2014. – 192 с.
5. Копейчиков В. В. Народовластие и личность : [науч.-популяр. изд.] / В. В. Копейчиков. – К. : Україна, 1991. – 280 с.
6. Колодій А. Громадянське суспільство: ознаки, структурні елементи, співвідношення із державою / А. Колодій // Право України. – 2014. – № 4. – С. 9 – 16.
7. Колодій А. М. Принципи права України : [монографія] А. М. Колодій. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.
8. Крусян А. Громадянське суспільство в Україні як передумова сучасного українського конституціоналізму: поняття і тенденції розвитку / А. Крусян // Право України. – 2014. – № 4. – С. 17 – 25.

Власенко Катерина Олександрівна
студент4-го навчального курсу
Юридично-психологічного
факультету НАВС
Науковий керівник:
Кондратьєв І.М. професор кафедри
філософії права та юридичної
логіки НАВС кандидат
філософських наук, доцент

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

Процеси державотворення, становлення правової держави, відкритого громадянського суспільства є надзвичайно складними та багатоаспектними явищами, що пронизують і охоплюють всі сфери життєдіяльності соціуму: економіку, політику, право та духовну культуру. У сучасному світі всі сфери суспільного розвитку, тією чи іншою мірою, зазнають впливу від глобалізації.

Не існує якогось загальноприйнятого розуміння цього явища, але водночас більшість сходиться на тому, що глобалізація є сучасним проявом уніфікації суспільного буття, де провідним фактором виступає інформація.

Термін «глобалізація» походить від французького слова «global» – загальний. Цим терміном позначається об'єктивний процес формування, функціонування і розвитку принципово нової всесвітньої системи відносин між країнами і народами на основі взаємозв'язку і взаємозалежності у всіх сферах життєдіяльності світового співтовариства [1, с.106].

На думку М.Уотерса, глобалізація – це «соціальний процес, у якому обмеження, що накладаються географією на соціальний і культурний пристрій, слабшають і в якому люди це ослаблення усе в більшій мірі усвідомлюють» [2, с. 130].

Здійснюючи вплив на всі області соціального життя, глобалізація посилює необхідність переосмислення ролі держави в сучасному світі, збереження державної (національної) ідентичності, врахування або долучення до світового досвіду, організація життя у відповідності з цим досвідом (вступ тієї чи іншої держави до міжнародних союзів, блоків, різного роду міжнародних економічних, торгових та військово-політичних об'єднань чи асоціацій), переосмислення духовних цінностей, врахуванням різноманітних факторів життєдіяльності суспільства, закріплення культурних здобутків у праві.

У цілому ж глобалізація – надто складний і суперечливий процес, її характер, мета, способи і наслідки по-різному оцінюються представниками різних культур. В процесі глобалізації створюються транснаціональні соціальні зв'язки і простори, об'єднуються, взаємодоповнюються локальні культури, що спричиняє виникнення третіх культур або занепаду якоїсь із них. Своєрідність кожної культури є відносною, її специфічність, унікальність виступає як прояв загального в розвитку людського суспільства, у протилежному випадку не можна пояснити емпіричний факт, який полягає в тому, що кожна культура в процесі взаємодії з іншими культурами сприймає й адаптує їхні досягнення. У результаті глобалізації формуються субкультури, де частково

відбувається ослаблення національно-державної політики, звуження сфери державної дії і зведення ролі держави до мінімальної участі. У якійсь мірі це також пояснюється тим, що глобалізація супроводжується процесами, в результаті яких національні держави і їх суверенітет влітаються в павутину транснаціональних суб'єктів (об'єднань) і беруть на себе зобов'язання виконувати їх владні вимоги.

В умовах глобалізації нового змісту, у першу чергу, набуває зовнішня сфера діяльності держави у всіх її проявах – зовнішньополітичній, військовій, зовнішньоекономічній, культурній та ін.

Формування світогляду, що опирається на патріотизм, на почуття національної гідності, на соціальну справедливість і загальнолюдську відповідальність за долю нашої країни та планети в цілому, на духовність і моральність, для нас, українців, є необхідними цінностями нашого суспільного розвитку. Саме на основі рівноправного діалогу культур і цивілізацій можна виробити механізми взаємодії, діалогу і порозуміння в умовах глобалізації.

З метою постійного контролю за впливом глобалізації, потрібно позиціонувати себе як носія певних національних традицій, цінностей і уявлень, людині необхідно мати певну систему самозахисту, якою є культура, духовність, мораль, традиція. Це значно підсилюється, коли держава зберігає за собою особливе значення, є стратегічна інстанція і посередник у діалогічному процесі пристосування до умов глобалізації.

Свобода є головною, визначальною передумовою того, щоб вільна людина могла бути носієм культури. А культура творить цілісну людину, здатну до формування цивілізованої системи влади. Цивілізована система у формі національної держави спроможна витворити необхідні для самореалізації особистості умови, розвинути її індивідуальну духовну свободу і вийти на рівень міжцивілізаційного культурного діалогу задля розвитку й гармонізації людської цивілізації. Тільки за цих умов і можна говорити про гуманізацію технотронної епохи, про людський вимір та людське обличчя глобалізації, про “етичний глобалізм”, врешті-решт про формування гуманітарної глобальної цивілізації [3].

Розвиток держави в умовах глобалізації має наступний вигляд: держава залишається головним учасником міжнародних відносин, хоча і змушена уступити багато своїх позицій; вплив інших недержавних учасників примусить державу змінити принципи здійснення влади; з'являтимуться проблеми, які держава не зможе вирішувати самостійно; недержавні структури будуть усе активніше конкурувати з державою; державна влада все частіше буде делегувати свої повноваження недержавним утворенням [4, с. 670 – 671].

Таким чином, в умовах глобалізації варто реалізовувати державну політику з урахуванням наступних пріоритетів: будь-які політичні процеси повинні виходити з урахування соціальних проблем і прав людини; ефективного забезпечення безпеки людини як у середині держави, так і за її межами; зменшення нерівності, ліквідація її проявів усередині країн і між країнами; дотримання рівноправності в процесі переговорів і в структурах міжнародного регулювання; формування підвалин для утвердження загальнолюдських цінностей та появи на їх основі універсальної загальноцивілізаційної культури.

Список використаних джерел:

1. Энциклопедия мира / за ред. А.С. Капто. – М. : – 2002. – 1143 с.
2. Фурс В.Н. Глобализация жизненного мира в свете социальной теории (к постановке проблемы) / В.Н. Фурс // ОНС. – 2000. – №6. – С. 128-138
3. Буруковська Н. В. Цивілізаційні суперечності доби глобалізації: аксіологічний аспект / Н. В. Буруковська // Вісник Академії адвокатури України. - 2011. - Число 1. - С. 5-10
4. Кремень Т.В. Нова роль держави як головного носія суверенітету в умовах глобалізації / Т.В. Кремень // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – К. – 2002. – Вип. 21. – С. 665-671.

Гавловська Аліна Олександрівна
старший викладач кафедри